

Dr Zdzisław Muras

Urząd Regulacji Energetyki

Departament Przedsiębiorstw Energetycznych

Podstawowe zagadnienia prawne dotyczące rynku paliw gazowych - koncesjonowanie

Podstawy prawne funkcjonowania krajowych rynków paliw i energii

- Ustawa - Prawo energetyczne.
 - Ustawa o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłócenia na rynku naftowym – dalej ustawa o zapasach.
 - Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej.
 - Kodeks spółek handlowych.
 - Inne ustawy specjalne (np. Prawo budowlane, ustawa o dozorcze technicznym, ustawa o biokomponentach i biopaliwach itd.).
-

Akty wykonawcze

Obecnie funkcjonuje 20 rozporządzeń wydanych na podstawie ustawy, w tym najważniejsze dotyczące rynku paliw gazowych to:

- taryfowe gazowe,
 - w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci gazowych, ruchu i eksploatacji tych sieci,
 - w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych lub ciekłych oraz dostarczaniu i poborze paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła,
 - w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy,
 - w sprawie pobierania opłat koncesyjnych,
 - w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne.
-

Podmioty funkcjonujące na rynku

- OSP
 - OSD
 - Przedsiębiorstwa obrotu
 - Przedsiębiorstwa zajmujące się magazynowaniem gazu
 - Przedsiębiorstwa zajmujące się skraplaniem i regazyfikacją
 - Przedsiębiorstwa zajmujące się wydobywaniem, wytwarzaniem gazu
-

Obrót, sprzedaż, magazynowanie...

- **Obrót** – działalność gospodarcza polegająca na handlu hurtowym albo detalicznym paliw gazowych,
 - **Sprzedaż** – bezpośrednia sprzedaż paliw gazowych przez podmiot zajmujący się ich wytwarzaniem lub odsprzedaż tych paliw lub energii przez podmiot zajmujący się ich obrotem,
 - **Przywóz** – zarówno import jak i nabycie wewnątrzwspólnotowe gazu
 - **Instalacja magazynowa** – instalacja używana do magazynowania paliw gazowych, w tym bezzbiornikowy magazyn gazu ziemnego oraz pojemności magazynowe gazociągów, będącą własnością przedsiębiorstwa energetycznego lub eksploatacja przez to przedsiębiorstwo, włącznie z częścią instalacji skroplonego gazu ziemnego używana do jego magazynowania, z wyłączeniem tej części instalacji, która jest wykorzystywana do działalności produkcyjnej, oraz instalacji służącej wyłącznie do realizacji zadań operatorów systemu przesyłowego,
-

Podmioty zobowiązane do utrzymywania zapasów paliw gazowych

- Obowiązek utrzymywania zapasów gazu dotyczy:
 - przedsiębiorstw wykonujących działalność gospodarczą w zakresie **obrotu** gazem ziemnym z zagranicą lub
 - podmiotów dokonując **przywozu** gazu ziemnego.

 - Zapasy utrzymuje się w celu uniknięcia:
 - ✓ zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego,
 - ✓ awarii sieci gazowej,
 - ✓ braku gazu w sytuacji nieprzewidzianego wzrostu zużycia.
-

Koncesjonowanie działalności energetycznej

- Uzyskania koncesji wymaga jedynie wykonywanie działalności gospodarczej:
 - ✓ działalności zarobkowej (wytwórczej, budowlanej, handlowej, usługowej oraz w zakresie poszukiwania, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż),
 - ✓ działalność wykonywanej zawodowo,
 - ✓ wykonywana w sposób zorganizowany,
 - ✓ wykonywanej w sposób ciągły.
 - Nie stanowi zatem wykonywania działalności gospodarczej, prowadzenie działalności energetycznej na własny użytek lub nie w celach zarobkowych (np. refakturowanie).
-
-

Rodzaje działalności koncesjonowanej

- **Magazynowanie** paliw gazowych w instalacjach magazynowych,
 - **Skraplanie** gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego,
 - **Przesyłanie** lub **dystrybucja** paliw gazowych z wyłączeniem dystrybucji paliw gazowych w sieciach o przepustowości poniżej 1 MJ/s,
 - **Obrót** paliwami gazowymi z wyłączeniem obrotu paliwami gazowymi jeżeli jego roczna wartość nie przekracza równowartości 100 000 euro oraz obrotu paliwami gazowymi dokonywanych na giełdach towarowych przez towarowe domy maklerskie,
 - **Obrót gazem ziemnym z zagranicą.**
-

Uzyskanie koncesji (1)

- Koncesja jest wydawana wnioskodawcy który:
 - ✓ Ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego UE lub państwa członkowskiego EFTA lub stron umowy o Europejskim obszarze Gospodarczym, Związku Szwajcarskiego,
 - ✓ Posiada odpowiednie środki finansowe,
 - ✓ Ma możliwości techniczne gwarantujące wykonywanie danej działalności,
 - ✓ Zapewnia zatrudniania osób o właściwych kwalifikacjach,
 - ✓ Uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
-

Uzyskanie koncesji (2)

- **Wyjątki** – obrót gazem ziemnym z zagranicą:
 - ✓ Przy wydawaniu koncesji koniecznym jest uwzględnienie **dywersyfikacji źródeł gazu** oraz **bezpieczeństwo energetyczne**,
 - ✓ Koncesje może otrzymać przedsiębiorca który: **posiada** własne pojemności magazynowe, **zawarł** umowę przedwstępną o świadczenie usług magazynowych **na terytorium RP**,
 - ✓ Wniosek o udzielenie takiej koncesji musi określać **prognozowaną** wielkość przywozu gazu ziemnego oraz sposób **utrzymania** zapasów obowiązkowych gazu ziemnego na terytorium RP,
-

Uzyskanie koncesji (3)

- **Wyjątki** – obrót gazem ziemnym z zagranicą:

Maksymalny udział gazu importowanego z jednego kraju pochodzenia, w stosunku do całkowitej wielkości gazu importowanego w danym roku, nie może być wyższy niż:

- ✓ 88% - w latach 2001-2002,
- ✓ 78% - w latach 2003-2004,
- ✓ 72% - w latach 2005-2009,
- ✓ 70% - w latach 2010-2014,
- ✓ 59% - w latach 2015-2018,
- ✓ 49% - w latach 2019-2020.

Rozwiązania tego nie stosuje się do gazu wydobywanego w państwach członkowskich Unii Europejskiej

Cofnięcie koncesji

- **Wyjątki** – obrót gazem ziemnym z zagranicą:
 - Koncesja jest **obligatoryjnie** cofana gdy:
 - ✓ Przedsiębiorstwo wykonujące działalność w zakresie obrotu gazu ziemnego z zagranicą **nieutrzymuje zapasów** obowiązkowych gazu ziemnego lub
 - ✓ Przedsiębiorstwo wykonujące działalność w zakresie obrotu gazu ziemnego z zagranicą **niezapewniania dostępności zgromadzonych zapasów**.
-

Dziękuję za uwagę
